

MORGONBLADET

N° 24.

HELSINGFORS, THORS DAGEN DEN 27 MARS

1845.

☞ Prenumeration å denna Tidning, som utgifves hvarje helgfri Måndags och Thorsdags förmiddag, emottages med 2 Rub. Silfver för helt och 1 Rub. 25 kop. Silfver för halft år, å J. C. Frenekell & Sons Bokhandel, samt å alla Postkontor i landet med tillägg af postarfvodet.

Om Finskan och Latinet som skolspråk, några ord i anledning af Morgonbladet N:o 19.

(Forts. och slut fr. N:o 22.)

Morgonbladet talar om "fördelen vid undervisningen af ett språk som *talas* framför ett dödt, emedan de små språkforskarne skulle finnas sina regler bekräftade af det allmänna språket och ständigt blifva i tillfälle att använda dem," men vida antagligare är att omvänt hos dem regeln blott skulle bekräfta det allmänna språkbruket och att dessa regler af dem skulle iakttagas blott så vida de på detta omedelbart funne sin tillämpning; ty det språk och det språkbruk, med hvilket de uppvuxit och hvilket de dagligen höra, skulle otvifvelaktigt städse öfverväldiga regeln; denna blefve ett posterius, som i deras ögon existerade blott som en onyttig abstraktion. Klart är att en pojke ej bryr sig om regeln om han kan undvara den, och det kan han i sitt modersmål; han talar det fullkomligt, förstår och förstås fullkomligt utan denna regel. Fördenskull skulle dessa regler, som för honom i modersmålet ej äga något egentligt värde, aldrig kun-

na läggas till grund för hans framtida språkkunskap och tjena till att genom sin bestämdhet och klarhet för hans blick ordna och reda hans medfödda anlag att i språk uttrycka sin själs inre; en erfarenhet är dessutom, att man minst ser och aktar det som ligger en närmast. Annat är förhållandet om lärjungan föres till ett språk, der han ej utan regeln kan komma ur fläcken; der tvingas hans sinne att inskräpa regelns vikt och betydhet, och sen han väl nödgats att inhemta denna regel, ser han med förvåning, men tillika med en upptäckares hänförelse, huru hela språket ordnar sig efter dessa lagar, och allt klarnar och ljusnar som genom en blyxt. Detta uppmuntrar hans sträfvar, och lär honom värdera regeln och lagen i ett språk; har han engång insett dess värde, så uppsöker han omedvetet en ordnande enhetslag, hvarthelst han vänder sig, och det är hufvudsakligen detta, som är hans vinst af den första språkundervisningen, men hvilken vinst, som vi sökt framställa, försvinner om modersmålet blir det språk, som härvid lägges till grund. — Härmed sammanhänges hvad Morgonbladet säger om fördelen af att ifrån fullbildade satser uppsöka reg-

Fästningsfången på Elfsborg.

(Ur ett bref af en resaende landsman.)

— — — Min ledsagare, en landsman och frände vid namn N(ordensv)ah, som, anställd vid fästningens garnison, vänligen för mig öppnar Elfsborgs märkvärdigheter, hade nyss försäkrat mig, att bland de omkring tvåhundra fästningsfångar, hvilka numera utgöra platsens hufvudstyrka, funnos få, som icke förtjenade sitt öde. Det ingaf mig ingen särdeles lust att formera närmare bekantskap med dessa fräcka, spöklika gestalter, hvilka släpade sig sjelfve och annat fram öfver de ruskiga borggårdarna. Den som blott en enda gång stuckit foten in i ett fängelse för lifstidsfångar, vet väl att borgherrarne deri väcka en ilning af helt annan rysning än den, hvarom nyss var fråga. Medan jag vek undan för den gräseligaste musik som kan skära i ett menniskoöra, kedjors rassling, nådde mig plötsligt ett sväfvande ljud, hvarom jag i början ej var fullt säker om det var verkligt, om det ej var endast en förklingande illusion. Så osannolikt tycktes det, att just här

förnimma något sådant. Och likväl hade det sin riktighet dermed. I beråd att för långlig tid hamna till nejder af verlden, der man knappt vet att ett Finskt tungomål fram bäres af menniskoläppar, blef jag tilltalad på våra fäders älskeliga modersmål. Du vet att detta aldrig klingat just illa för mitt hjerta; men nu? Uttaladt af en lifstidsfänge, en sidoarfvinge af Prometheus, fastsmidd vid Elfsborgs klippväggar? Lika godt. Det var ändå ljust att höra, ehuru genom min själ ilade frostigt en tanke på Æneas utrop, då han såg Trojanernas nederlag, målade på Karthagos tempelväggar. Men när jag närmare hunnit betrakta mannen, som haft den finkänsliga ingifvelsen att tilltala mig på Finska, kunde jag ej afvärja en rörelse af nöje äfven att blifva helsad som landsman just af honom, ehuru fatala än skuggorna voro på den tafsa, der han stod hög, såsom hufvudfigur. Tänk dig en gubbe, redan hunnen öfver den gräns, som vanligen af dödens lia skäres för oss andra, och tänk dig honom "skön som den åldrige är" etc. Eburu börden af närmare åttatio vintrar tyngde öfver hans skuldror, på hvilka dessutom så mången annan börda legat, var han ännu en Saulus bland

lorne, i stället för att först inplugga reglorna och sedan sammansätta satsen, en fördel som vi sökt visa är en "nackdel," emedan denna method blott i ett af lärjungens *förut känt språk* har sin användning. Vill man åter använda denna method i språk, ej af lärjungens *förut kända*, så är intet som hindrar att göra detta så väl i ett dött som i ett levande språk, ty i båda ligger satsen på samma sätt färdig, då den framdrages till en sådan anatomisering. En sådan method är visserligen nyttig och nödvändig för att visa reglornas tillämpning, men *ensam* kan den ej följas, utan blott parallellt med den syntetiska methoden, och om den skulle *ensam* följas, skulle den alstra den ytligaste ytlighet; lärjungens skall härvid ej kunna reda sig på egen hand i fall han ej känner reglorna *förut* och *förut* fått lära sig att äfven sammansätta en sats.

Morgonbl. säger vidare att "hvad man *raisonnerat* om döda språks företrädere därför att deras utveckling är avslutad och fixerad, är blott tomta fraser, ty alla språk följa regler, ehuru de icke upphört att lefva, d. v. s. att i någon mån förändras efter allmänna förnufts kraf," men detta sker ej alltid så, emedan språk kunna lefva och ändå *gå tillbaka emot allmänna förnufts kraf*; nästan hvarje språk visar nemligen under vissa tider förfall och förslappning. Det kunde således inträffa att man, då man sålunda ville lägga ett levande språk till grund för en lärlings språkkunskap i allmänhet, råkade på ett språk, som just vore i tillbakaskridande och förtvining, i synnerhet som det levande släktet sjelft aldrig kan se att dess språk är i ett sådant förvissningstillstånd. En sådan språkkunskap som grund skulle vida mer skada än gagna och detta vill väl ej Morgonbladet. Hvad Morgonbl. säger är en *tom fras*, är ej en *fras*, ty det är, då man vill framställa ett språks karaktär och lynne, ej detsamma om man har för sig ett levande språk, helst ett som ännu är inbegripet i sin skapelse, som tumlar om åt alla sidor, som än här, än der söker det lämpligaste uttrycksätt, som än upptager, än förkastar, än åter upptager for-

mer och flexioner i ständig vaxning, utan att man om det ännu vet hvart dess bana bär och hvar det engång skall stanna, eller om man har för sig ett språk, som genomgått sin bana, som uppspirat, blommat och dödt och hvars hela utveckling ligger klar och avslutad för ens blick. Här kan man se språkets historia; man kan se huru det i olika perioder flammade upp i glans och åter sjunkit i dunkel, man kan se huru ett enskildt snille gifvit det nytt lif och höjning och man kan följa det i dess finaste skiftningar. På denna punkt sammanhänger ett folks språk med dess historia och språket är ett återsken af folkets yttre verksamhet, det visar sig som dess andliga ideella historia. Här är karakteren gifven, avslutad och bestämd; språket förklarar och förklaras af folkets öden och händelser och blott i ett sådant språk kan en bestämdt fixerad karakter framtes; ett sådant språk kan göras *sannt levande*, och endast ett sådant kan ge lärjungens begrepp om hvad ett språk verkligen är. Ett sådant språk är latinets; det har sin utveckling och sin historia, sådan ett levande språk ej har den och allraminst finskan, som knappast ännu begyut sin utvecklingshistoria.

Väl kunde sägas att för oss finnar, som äga ett modersmål hörande till en alldeles annan språkstam, det latinska språket vore alltför aflägsset och fremmande för att bära sann frukt som skolspråk, men då med språkundervisningen i en skola ej annat kan åsyftas än att genom ett språks exempel visa att alla språk äga en egen karakter och bestämda lagar och att genom syntax ordna lärjungens tankar och skärpa hans uppmärksamhet på språk i allmänhet, så kan denna aflägsenhet ej så mycket betyda, i synnerhet då de båda språkstammarna, till hvilka dessa språk höra, den Finska och Indo-Germaniska, hafva det väsendtliga gemensamt, att båda vara fullkomliga flexionsspråk och följa samma hufvudprincip såsom medel för själens uttryck. Skulle ett språk af finsk stam finnas, som med en utvecklingshistoria förenade en enkelhet och lagenlighet sådan som latinets, så kunde det visserligen för oss vara lämpligare till skolspråk, men då ett

dessa "ondoprofeter," för att tala med Homers öfversättare, — som omgäfvade honom, hufvudet högre än allt folk. Från hans kropp hade bortsmält allt som blott var — lekamens. Återstod så endast jemt så mycket som räckte till för en incarnation, en spegel för anden. Jag såg ej långt derefter vida öfver ett dussin, i mer eller mindre grad mäktige, potentater tumla omkring i präktiga rustningar öfver Lüneburgerheden. Men bland dem alla upptäckte jag ingen ståtligare gestalt än denne förtappades i den spöklika fängdräkten. Hvad han är vacker! Hvad han är vacker! utropade min Norrske vän, under utbrott af denna hänförelse, som nästan blott ungdomen kan förstå, och säkert endast ungdomliga sinnen kunna känna — äfven då förtjusningen icke gäller en vacker flicka blott.

En förtroligare bekantskap emellan lifstidsfångens och mig var snart ingången. Talfan af hans dystra öde rullades fram småningom och styckevis under mina frågor. Se här en färglös lithographi deraf.

Han var född i Lovisa, och hette, om jag ej missminnes mig, egentligen Fäldtner. Men såsom soldat hade han varit det för hans granna gestalt väl passande namnet Palm. Hans fader stod i krigstjenst, och tidigt ingick han sjelf deri, "vid Stedingkens regemente." Hinc illæ lacrymæ! På min nästan med bäfvan, framställda fråga, hvad som vället

hans ofärd, svarade han vemodigt: "jag slog min löjtnant. Det var redan 1794. Jag var ung ännu då, och blodet kokade brännhet. Sednare skulle jag ej gjort så mer. Men jag tyckte då, att han straffat mig orättvist — och" —

Jag medger att den första tanke, som härvid hos mig uppstod var syndig nog, att halftröstande tillhviska mig ett: var det ändå ingenting värre: jag mindes "vikingens":

Vid sexton års ålder jag vikingen slog,
Som skällde mig etc.

och glädde mig deråt, att egentelig infami ej klibbade fast vid Palms förbrytelse. Närmare besinnande undervisade mig dock derom, att hvad han gjort var högst illa, så mycket mer som jag i början ej annat kunde tro, än att han gäldade med ett halft sekels fängelse ett i stundens öfverilning begånget — dråp. Till min synnerliga bestörtning utreddes likväl sedermera, att det förmenta liket ännu i denna dag vandrar omkring, bärande namnet J—t samt Öfverste-löjtnants heder och värdighet. Palm talade för öfrigt om denna sin vederdeloman, hvilken förorsakat hans sagolika lidande, så ursäktande, så mildt, att vi som endast hörde om hans bedrifter, på långt när ej kunde berömma oss af en lika "lammhjärtad fördragsamhet." (Forts.)

sådant ej finnes, få vi hålla oss till latinet, som det mest lämpliga till skolundervisningsspråk äfven för oss.

Hvad åter angår modersmålets i allmänhet, och finskans hos oss lärande som en uppfostran till nationalitet, så är det en helt annan sak, väl ej af mindre vikt, men här kunna ej två flugor slås i en smäll. Vi hafva ofvanför sökt visa att modersmålet ej låter lämpa sig till skolspråk som grundval för språk-kunskap och tankeskärpning i allmänhet, men tro likväl att det främst hos oss är outhärligt i skolan som en uppfostran till nationalitet, till kärlek för fosterlandet och dess språk. Ett fremmande språk är alltid ett fremmande, i jämförelse med modersmålet; det finnes tusende osynliga fibrer som förena vår själ med detta och näras dessa fibrer ej, och ett annat språk drager oss till sig, så förtvinar själen och vi bli tynande fremlingar i vår egen moders sköte. Derföre bör äfven vårt modersmål läras i skolor; tidigt skall det ske om det ske skall, ty en fremmande bildning drar oss med sin allmakt från vårt eget språk. Man kan säga att modersmålets lärande i skolan är onödigt hos ett folk, som står lugnt på sin nationella grund, ty der tillräcklig och innerlig nationalitet finnes, der behöfver ej heller nationens språk läras i skolorne, det ligger der i luften som folket inandas. Mer eller mindre är det alltid en medicin, som förråder brist och svaghet i nationaliteten eller förfall och förtvinning i modersmålets allt besegrande kraft. Nu är väl denna medicin för oss finnar nödvändig och vi behöfva ej skämmas derför; vi skola hoppas att en tid skall komma, då den kan lemnas bort och vår nationalitet står sund och stark, men till dess kunna vi ej annat än med Morgoubl. anse att föräldrar beredde sina barn en stor välsignelse genom att låta dem, då de ej födts deri, åtminstone arbeta sig in i vårt älskade fosterlands språk.

Utrikes Nyheter.

SVERIGE. Konungen som ännu befinner sig i Norrige och der öppnat Stortinget, har bestämt att rättigheten till Finska fartygs begagnande för transport af trävaror och tjära från Norrbotten, Vesterbotten och Norrland till andra inrikes orter skall upphöra med året 1845. Statsutskottet har tillstyrkt ett årligt anslag af 50,000 Rdr Bco för uppbyggande af ett Nationalmuseum. Riksstånden hålla flitigt plena angående nationalrepresentationens ombildning, men resultaten deraf äro ännu icke bekanta. Konungen har remitterat Ständernas förslag om den lika arfsrätten till Högsta Domstolen som deröfver skall afgifva sitt utlåtande, emedan Riddersk. och adeln genom en protests inlemnande till Konungen försökt omstämman denna allmänna lagfråga till en privilegii-fråga, som rörde dem enskilt. Den olika arfsrätten utelemnades likväl, förmodligen af glömska, när adeln 1809 uppräknade sina privilegier. Konungen har beviljat reseunderstöd och anslag för utgifvande af vetenskapliga skrifter åt en stor mängd vetenskapsmän. Om skalden Ingelkans död — som för en tid sedan hemlighetsfullt försvann — här man nu blifvit förvissad sedan hans döda kropp blifvit funnen i vattnet vid Skeppsbron.

FRANKRIKE. Deputerade Kammaren är delad i tvenne nära lika starka partier, och den nuvarande ministären torde in-

nan kort resignera. Förslaget om brefportos nedsättande till 20 centimes, likformigt öfver hela Frankrike, antogs med en rösts pluralitet; lagförslaget om en millions beviljande till hemliga utgifter, betraktades som en fråga hvars afgörande borde bestämma ministérens öde, och antogs, men med en ringa pluralitet. Villemain har afslagit den honom erbjudna pensionen af 15000 fr. "Das junge Deutschland" har icke ens i Paris erhållit en fristad, utan dess utmärktaste repraesentanter Herwegh och Ruge hafva blifvit förvisade derifrån. Thiers säges hafva uppmanat Eugene Sue att blifva för Frankrike hvad O'Connell är för Irland, och den sednare skall hafva gått in på förslaget, hvarföre fortsättningen af den irrande Juden skall erhålla en öfvervägande politisk karakter.

ENGLAND. Svaresadressen till Drottningen antogs utan något synnerligt motstånd från oppositionens sida, hvarföre Rob. Peels ministère står på stadigare fötter än någonsin. Han har föreslagit inkomst-taxans bibehållande, men deremot uppbäfvande af all tull på 430 artiklar, jemte tullavgiftens nedsättande på socker, m. m. Dessa friare åsichter i afseende på handeln hafva förskaffat honom oppositionens bifall. Flottans förstärkning ingick äfven i hans förslag.

TYSKLAND. Man inlemnar petitioner i ändamål att förmå landtdagarne utverka hos Konungen en allmän konstitution. I Berlin, Breslau, Frankfurt, Elberfeld, Leipzig m. m., hafva en mängd Katholiker förenat sig till en af Påfven oberoende församling som kallar sig den Tysk-katholska, och för hvilken i synnerhet Ronge verkar genom tal och skrifter. Denna församling har i Breslau öfverenskommit om 23 artiklar som med det första skola expedieras till Berlin, för att erhålla regeringens stadfästelse. Bland dem lyda de 4 första så: 1) vi uppsäga den Romerska Biskopen all lydadt; 2) vi fordra fullkomlig samvetsfrihet och afsky allt tvång, all lögn och hyckleri; 3) den kristliga trons innehåll och grunder äro i den heliga Skrift; 4) forskning och tolkning få icke inskränkas af någon auktoritet. Presterne skola väljas af församlingen och icke uppbära afgifter för embetsförrättningar, utan erhålla bestämd aflöning. Kunna de vidhålla och i all sin vidd tillämpa punkterne 2) och 4) så gå de framom protestanterna i liberalitet. Rörelsen visar sig vara så allmän, att något viktigt resultat deraf snart måste framgå. Konungen i Preussen har förklaradt, att nykterhetsföreningarne kunde påräkna den kraftigaste medverkan af statens myndigheter. I Stuttgart och Berlin är man betänkt på att inrätta börser för bokhandeln.

BELGIEN. Man ifrar för Flamändska nationalspråket till den grad att föreningar finnas, som till och med edeligen förbundet sig att aldrig uttala ett Fransyskt ord, och genom utsatta belöningar vill man framkalla en Flamändsk litteratur, som ock till en del lyckats. Det visar sig allt tydligare, att sträfvan efter en nationallitteratur är ett tidens tecken öfverallt i Europa.

SCHWEITZ. I Cantonen Waadt har Jesuitfrågan redan åstadkommit litet buller. När Statsrådet i Lausanne icke ville besluta att tvinga Luzern till Jesuiternas utdrifvande, så tvang folkskaran det att upplösa sig och en provisorisk regering utnämndes som genast påbjöd nya val. Statsrådet hade sammandragit 4 bataillon, men dessa för-

enade sig med folket. Edsförbundsdagen har sammanträtt i Zürich och företagit Jesuitfrågan till afgörande.

SPANIEN. Regeringen framhårdar i sin reactionära riktning och har nyligen föreslagit inför Dep. Kammaren att de ännu osälda kyrkogodsens skulle återställas till de äldriga. Den naturliga följden deraf är den, att *conspirationer* tillställas; en sådan upptäcktes nyligen i Victoria.

TURKIET. Den Turkiska flegman har något gifvit sig hos ministrarna efter den af Storherren utdelade allvarsamma skrapan för deras försumlighet, så att de nu äro betänkta på inrättande af en nationalbank, en handelslag och några hospitaler.

NORDAMERIKA. Representanternas hus har beslutit Texas införlifvande med unionen som en särskild stat. Man har ock yrkat på Oregondistrictets intagande af unionen. I anledning häraf förespar man För. stat. ett krig både med Mexico och England.

Studier, Kritiker och Notiser.

Denna literära tidning, sedan 1841 utgifven i Lund, och nu ensamt disponerad af Prof. C. A. Hagberg, anmälades nyligen från Tidnings-expeditionen till prenumeration äfven i Finland. Saima säger, att "rätt besinnadt bör det vara för oss Finnar lika viktigt som för Svenskarna, att genom talrik prenumeration söka upprätthålla detta sednare lands literära tidningar." Häruti instämma vi fullkomligt, ännu engång upprepar det, samt anseende för ren vinst om vi derigenom väckt också blott en enda af den stora allmänheten. Vi erkänna dock derjemte, att en sådan förhoppning är temligen djerf när man betänker, att här ej idkas stort andra *studier* än de som belönas med sidendiplomet eller tjenstefullmakten, att man här likasom en viss stor man förr i världen, intet tål andra *kritiker* än dem som angå någon an, och att här ej läses andra *notiser*, än om utnämningar, vigda och dödsfall. Inom vårt Universitet borde dock Professor Hagberg kunna påräkna sympathier, om också ej för annat än för de åsikter han uttalar vid frågan om vidmakthållandet af en literär Tidning. "Liknande företag," säger han, "hafva förut mer än engång yppat fataliteten af den publik, som från Akademierna kunnat ut i lifvet medföra så stort vetenskapligt intresse, att det manat till fortsatt uppmärksamhet på rent vetenskapliga företelser. Vigten af att upprätthålla denna uppmärksamhet äfven i en inskränktare krets, är likväl både för akademierna sjelfva och för allmänheten, vida större, än att de förras medlemmar få undandraga sig försöken att vinna den sednares gehör, serdeles i en tid, som allt mera fordra vetenskaplighet i lifvet och lif i vetenskapen. Akademierna få icke isolera sig, de få icke återopa allmänhetens bristande uppmärksamhet såsom skäl till att stillatigande låta de för stat och kyrka, för konst och vetenskap viktigaste frågor behandlas ur alla andra synpunkter än de vetenskapliga, och i alla andra tidningar än literära." — Äfven det i Upsala utgifna *Intelligensbladet* våga vi på det bästa rekommendera; det kostar i prenumeration ej stort mera än en boutelj champagne hos Herr Kleinh, eller 3 Rub. 35 kop. och *Studier, Kritiker och Notiser* endast 4 Rub. 3 kop. S:r.

Inrikes Nyheter.

HELSINGFORS. Under d. 10 innev. Mars är Ledamoten i Kejsarl. Senaten för Finland, Stats-Rådet B. U. Björkstén i Näder förordnad att vara Ledamot vid Kejsarl. Censur-Öfver-Styrelsen i Landet.

Hans Kejs. Maj:t har i Näder, under d. 19 Februari (3 Mars) innevarande år, utnämnt och förordnat Borgmästaren i Borgå Stad C. U. Cederhvarf, att vara Lands-Secretare i S:t Michels Län.

Under d. 24 (26) sistl. Febr. är Kämnens Rätts-Ordföranden i Fredrikshamn Stad, Häradshöfdingen B. W. Hasselblatt Allernädigst utnämnd och förordnad att vara Häradshöfding i Kexholms Södra Domsaga.

Under d. 25 sistl. Febr. är Kammar-skrifvaren G. F. Domander utnämnd och förordnad till Andre Kammarförvandt i Kammar- och Räkenskaps-Expeditionen af Kejs. Senatens Oeconomiae-Departement. F. A. T.

= Enligt en Kejsarl. Kungörelse af d. 12 Mars skola hädanefters alla på Svenska språket tryckta böcker, som till landet införas, beläggas med tull motsvarande 20 procent af böckernas försäljningspris.

Den 3 April afgår min första requisition för innevarande år af böcker och andra Bokhandels-artiklar från Tyskland, hvarföre Herrar Requirenter behagade inom denna månads utgång till mig insända sina requisitioner. Borgå den 19 Mars 1845.

A. C. Öhman.

Theater.

Med högvederbörligt tillstånd uppföres å härvarande Theater Söndagen den 30 dennes: *Slösarn*, eller *Féens Perla*, Romantiskt Skådespel i 3 Afdelningar, med Sång och Melodramer, af F. Raimond, Musiken af Conradin Kreutzer, öfvers. af E. W. Djurström, och Annandag Påsk, den 31: *Den rike mannen*, eller *Vattenkuren*, Komed i 4 Akter, af Doctor Toepfer, öfvers. af E. W. Djurström. Derefter gifves: *Mormors Dagbok*, eller *Den tjugufemte sidan*, Komed i 1 Akt, från Fransyskan, öfvers. af E. W. Djurström.

Hedvig C. Djurström & Comp.

Till Salu finnes.

hos J. C. Frenckell & Son.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia. 5 Osa: *Suomen kansan Arvoituksia*. Fint papper. 60 kop. Ord. d:o 50 kop. 6 Osa: *Viina myrkystä, Surullinen Tarina*. Vaaroitukseksi ja neuvoksi Rikkaalle ja Köyhälle, Vanhalle ja Nuorelle. Fint papper. 25 kop., ord. d:o 20 kop.

En Skalds Lustvandringar i Tyskland, Italien, Grekland och Orienten. Af H. C. Andersen. Öfvers. efter Danska Originalen "En Digtars Bazar." Komplet i tvenne delar. 1 Rub. 14 kop.

Anteckningar under min vistelse i Lappmarken. Af Jacob Fellman. Första och Andra Året. 30 kop.

Blanketter till Hyres-Kontrakter, 5½ k. D:o med 12 kop. Ch. Sig. 17½ kop.

Tryckt hos J. C. Frenckell & Son.

Imprimatur. G. Rein.